

nieuwsbrief

van het bekken van de Gentse Kanalen
Jaargang 1, nummer 1, december 2010

Voorwoord

Beste lezer,

Het decreet Integraal Waterbeleid gaf eind 2003 het startschot voor een nieuwe integrale benadering van het waterbeleid. De eerste generatie (deel)bekkenbeheerplannen, die hieraan invulling geven, werden vastgesteld in 2009. Een deel van de acties uit de plannen is intussen uitgevoerd. Nog meer acties zijn in voorbereiding.

De recente watersnood toonde het nut van uitgevoerde investeringen aan, maar legde ook enkele knelpunten bloot. Dat er nog veel werk aan de winkel is om de vereiste goede watertoestand te bereiken, blijkt ook uit het onlangs goedgekeurde stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde. Ook voor de verbetering van de kwaliteit van de waterbodems en de kwantitatieve toestand van het oppervlaktewater zijn er bijkomende inspanningen nodig.

Het zoeken naar een integrale oplossing voor watergerelateerde problemen is een grote uitdaging. Een doorgedreven integrale benadering moet leiden tot gezonde en evenwichtige watersystemen met respect voor de verschillende functies van het water en zijn omgeving.

Integraal waterbeleid belangt iedereen aan. Daarom brengen we u met een nieuwsbrief op de hoogte van wat er beweegt rond water in het bekken van de Gentse Kanalen. Betrokken ambtenaar, beleidsmaker of geïnteresseerde burger, zonder onderscheid proberen we u met deze nieuwsbrief te informeren over wat integraal waterbeleid kan betekenen in de praktijk.

Ik wens u alvast veel leesplezier!

André Denys
Voorzitter bekkenbestuur Gentse Kanalen
Gouverneur van Oost-Vlaanderen

Naar een verbeterde afwatering voor de Westlede

De Westlede is een waterloop tweede categorie in beheer van de Polder van Moervaart en Zuidlede en verzorgt de afwatering van grote delen van de dorpscentra van Oostakker, Lochristi, Zeveneken en Hijfte.

De natuurlijke afvloeiing van het gebied gebeurde oorspronkelijk oostwaarts via de Zuidlede, Durme en Schelde richting Antwerpen. Met de komst van het kanaal Gent-Terneuzen en de dam op de Moervaart te Lokeren is de afwatering van het gebied ingrijpend veranderd. De huidige afwatering gebeurt westwaarts via een reeks van pompgebouwen op de Zuidlede naar de Moervaart en het kanaal Gent-Terneuzen om uiteindelijk uit te monden in de Westerschelde.

Doorheen de jaren nam de druk op het watersysteem sterk toe. Dorpskernen breidden zich uit, industriële bedrijvigheid langs de kanaalzone groeide en heel wat bijkomende verharde oppervlakte zorgde voor een versnelde waterafvoer en verminderde

bufferruimte. Onder andere hierdoor ontstond heel wat lokale wateroverlast. Door een aantal bijkomende ontwikkelingen in de nabije toekomst, waaronder nieuwe industrieterreinen, woonverkevelingen en verlies aan bufferruimte ter hoogte van de zandwinningsput 't Vliegenveld zal de druk op de lokale afwatering nog vergroten.

Om aan dit probleem te verhelpen, sloegen de verschillende waterloopbeheerders en betrokken overheden de handen in elkaar. Onder impuls van schepen Martine De Regge van stad Gent en gouverneur André Denys als voorzitter van het bekkenbestuur van de Gentse Kanalen, werden een stuurgroep en een aantal technische werkgroepen opgericht. Met ondersteuning van het bekkensecretariaat zullen zij de verdere uitwerking van maatregelen om wateroverlast in het gebied te vermijden, in goede banen leiden. Eén van de pistes die momenteel verder onderzocht wordt, is een nieuwe afwateringsgracht van de Westlede richting Sifferdok.

Inventarisatie overstromingen in de Gentse Kanalen

Naar aanleiding van de recente overstromingen vond op 16 november 2010 op initiatief van minister Joke Schauvliege een overleg plaats met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van de Vlaamse Provincies, de Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). Tijdens het overleg werd duidelijk dat een grondige inventarisatie van de overstroomde gebieden noodzakelijk is. O.a. op basis van deze inventarisatie zullen conclusies getrokken en maatregelen genomen worden. Afsproken werd dat de CIW instaat voor het verzamelen van de relevante gegevens. Het bekkensecretariaat van de Gentse Kanalen gaat in de maanden december en januari bij de gemeenten in de Gentse Kanalen langs om de nodige gegevens in te winnen. Ook in de andere bekkens gebeurt deze oefening.

Het Hydrologisch Informatiecentrum van het Waterbouwkundig Laboratorium, departement Mobiliteit en Openbare werken, voerde helicoptervluchten uit en maakte gedetailleerde opnames van de overstroomde gebieden, o.a. voor de Moervaart en Zuidlede. Het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen staat in voor de digitale kartering van deze gebieden. Vanuit de lucht kunnen we op deze manier in één oogopslag een gedetailleerd beeld krijgen van overstroomde gebieden langs de overvlogen trajecten.

Heeft u zelf beeldmateriaal van overstroomde gebieden in uw buurt, dan mag u die altijd aan het bekkensecretariaat bezorgen. Zowel overstroomde akkers, weilanden, natuurgebieden of straten en huizen zijn van belang. Gelieve hierbij ook tijdstip en plaats te vermelden en waar en wanneer de foto genomen is. Zowel film als foto's, analoog als digitaal zijn relevant. Opsturen kan naar:

Secretariaat Bekken van de Gentse Kanalen
p/a Waterwegen en Zeekanaal nv
Nederkouter 28
9000 Gent
e-mail: secretariaat.gentsekanalenbekken@wenz.be

Signaalgebieden worden getoetst

Eén van de acties van het bekkensecretariaat uit het bekkenbeheerplan van de Gentse Kanalen is de actie 'toetsing signaalgebieden'. Deze actie houdt in dat nog niet bebouwde gebieden in woon- en industriegebied gescreend worden op hun functie in het ruimere watersysteem. Voor elk van deze gebieden wordt een ontwikkelingsperspectief vanuit het

watersysteem voorgesteld. Met deze pro-actieve toetsing aan het watersysteem geven we een insteek aan het ruimtelijk beleid. Op die manier kunnen eventuele ruimtelijke herschikkingen of bijkomende voorwaarden bij het afleveren van een bouwvergunning onderbouwd worden, waarbij zowel de bebouwing als de ruimte voor het watersysteem op de juiste plaats kan gebeuren. Momenteel werkt het bekkensecretariaat van de Gentse Kanalen aan een selectie en prioritering van de te toetsen signaalgebieden.

Op weg naar een duurzaam watersysteem in de vallei van de Moerbeek

In de Moerbeekvallei werken de verschillende lokale waterbeheerders aan een duurzaam watersysteem. Zo wil de Isabellapolder de Isabellastroom, de Oosteeklose Beek en de Moerbeek in 2011 -2012 over een lengte van een 6-tal km meer ecologisch inrichten en meer ruimte bieden. Zowel een verbetering van de waterkwaliteit als het voorkomen van wateroverlast wordt nagestreefd. Door het aanleggen van een oeverzone langs deze waterlopen wordt nutriëntinspoeling van naastliggende akker- en weilanden verminderd en kan ook het onderhoud van de waterloop continu gegarandeerd worden. Dit project wordt gefinancierd door het Vlaams Gewest VMM, de Provincie Oost-Vlaanderen, de gemeente Assenede en de Isabellapolder.

Ook VMM en Aquafin bouwen verder aan een verbeterde waterkwaliteit in dit gebied. Voor de sanering van het huishoudelijk afvalwater van een 800-tal inwoners, plannen VMM en Aquafin samen met de gemeente Assenede rioleringswerken in het landelijke Oosteeklo. Een aantal knelpunten verhindert echter de uitvoering van deze werken. Zo loopt de Oosteeklose beek, een stroomopwaarts gedeelte van de Moerbeek, ter hoogte van de Ertveldsesteenweg regelmatig over in het rioolstelsel van Oosteeklo. Dit knelpunt oplossen vereist de samenwerking tussen meerdere partijen.

Onder impuls van het bekkensecretariaat van de Gentse Kanalen werd ter hoogte van dit knelpunt een sifon van de Oosteeklose beek geruimd en opgemeten door het Agentschap Wegen en Verkeer in samenwerking met de Isabellapolder. Hierbij werd ongeveer 90 m³ slib geruimd. De gedetailleerde resultaten van de opmetingen zullen ingebracht worden in het bestaand overstromingsmodel van het Leopoldkanaal zodat het effect van voorgestelde oplossingen voor de wateroverlast in het gebied, beter ingeschat kunnen worden.

Samen naar een nieuw visbeleid

Op vrijdag 19 november 2010 vond in het stadhuis van Oudenaarde op initiatief van gouverneur Denys, als voorzitter van de Oost-Vlaamse bekkenbesturen en onder voorzitterschap van gedeputeerde Hertog, een studievoormiddag plaats over het visbeleid in Oost-Vlaanderen. Een 70-tal bestuurders, ambtenaren en hengelaars wisselden ideeën uit over hoe de waterkwaliteit in de Oost-Vlaamse waterlopen te verbeteren, over hoe de vismigratie te stimuleren en knelpunten weg te werken en over hoe duurzame hengelfaciliteiten langs de waterlopen te voorzien.

Na het debat werden een tiental aanbevelingen geformuleerd als opstap naar een nieuw en duurzaam visbeleid. Zo werden aanbevelingen geformuleerd over de opmaak van een draaiboek voor de gecoördineerde behandeling van vissterftes, over de inrichting van een studiedag waarin de technische mogelijkheden om pompgemalen visvriendelijk te maken verder worden onderzocht, en over een meer structurele samenwerking tussen de Provinciale Visserijcommissie en de waterbeheerders ten behoeve van de realisatie van hengelfaciliteiten.

Speerpuntgebied Zwarte-Sluisbeek

Op 8 oktober 2010 keurde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas met bijhorende maatregelenprogramma voor de volgende zes jaar goed. Deze plannen, die in heel Europa per stroomgebied opgemaakt worden in uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, hebben tot doel de toestand van het oppervlakte- en grondwater verder te verbeteren.

Bij de keuze van de maatregelen werden haalbaarheid en betaalbaarheid voor de verschillende doelgroepen afgewogen. Een aantal maatregelen hebben echter een zeer hoge kostprijs en zullen daarom gebiedsgericht in speerpuntgebieden ingezet worden. In Vlaanderen werden 21 speerpuntgebieden geselecteerd, waarvan één in het bekken van de Gentse Kanalen. In sommige speerpuntgebieden wil Vlaanderen tegen 2015 de voor Europa goede toestand bereiken, in andere een sterke verbetering. Voor de Zwarte Sluisbeek wordt een sterke verbetering van de toestand van het watersysteem vooropgesteld tegen 2015.

In de speerpuntgebieden worden integrale waterprojecten uitgewerkt, waarbij verschillende acties en maatregelen optimaal gecombineerd worden. Een intensieve samenwerking en krachtenbundeling tussen alle betrokkenen is hierbij nodig. Voor de Zwarte Sluisbeek worden onder andere volgende maatregelen verder onderzocht:

- aanleg van bufferstroken;
- aanpak vismigratieknelpunten op de Zwartesluisbeek;
- uitvoeren van de saneringsruiming van de Zwarte sluisbeek in afstemming met de saneringsruiming van de Vliet en desgevallend realisatie van de aanleg van een sedimentvang.

Meer informatie over de stroomgebiedbeheerplannen vindt u op de website van de CIW (www.ciwvlaanderen.be).

De bekkenstructuren, hoe zit dat nu precies?

Overleg tussen de waterbeheerders en betrokkenen is één van de belangrijkste pijlers van het integraal waterbeleid. Om dat overleg te organiseren heeft elk bekken haar eigen overlegstructuren: het bekkenbestuur, het bekkensecretariaat en de bekkenraad.

Het bekkenbestuur is het politieke niveau van het bekken. Hierin zetelen vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest en mandatarissen van de provincies en de deelbekkens. In het bekken van de Gentse Kanalen vergadert het bekkenbestuur onder voorzitterschap van gouverneur Denys.

Ook het middenveld krijgt inspraak in het waterbeleid van de bekkens. De bekkenraad vertegenwoordigt de maatschappelijke belangengroepen die betrokken zijn bij het integraal waterbeleid, zoals landbouw-, natuur-, en werkgeversorganisaties, en wordt voorgezeten door de bekkencoördinator.

Het bekkensecretariaat is de ambtelijke pijler die instaat voor de dagelijkse werking van het bekken. De leiding van het bekkensecretariaat ligt bij de bekkencoördinator. In het bekkensecretariaat werken mensen samen van de beleidsdomeinen Mobiliteit en Openbare Werken; Leefmilieu, Natuur en Energie en Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed. Ook de betrokken provincies werken structureel mee aan de opdrachten van het bekkensecretariaat. Het bekkensecretariaat wordt in haar opdrachten bijgestaan door het ambtelijk bekkenoverleg. Dit bestaat onder meer uit vertegenwoordigers van gewestelijke ambtenaren, provincies en deelbekkens.

Wilt u graag meer informatie over de werking van de bekkenstructuren, neem dan een kijkje op www.bekkenwerking.be.

Wenst u deze nieuwsbrief niet langer digitaal te ontvangen? Stuur dan een e-mail met als titel "uitschrijven" naar secretariaat.gentsekanalenbekken@wenz.be